

Türkiye Cumhuriyet'inin başkenti olan Ankara kenti topraklarına, çok eski tarihlerde yerleşilmiştir. Bunda en büyük etken, bu topografya koşullarının ve Anadolu yolları üstündeki konumunun, merkez rolü oynayabilecek bir kentin kurulmasına elverişli olmasıdır. Orta Anadolu'da aşağı yukarı bütün kentler bir ova çevresinde, daha doğrusu, bu ovaları çevreleyen dağların yakınında kurulmuştur.

Ankara da, ortasından Ankara çayının geçtiği bir ova kenarında yer alır. Bent deresi, İncesu ve Çubuk suyu bu ovada, kente yakın bir noktada birleşirler. Söz konusu ova, öbür Anadolu kentlerinin kurulduğu ovalardan küçük olmakla birlikte, korunmaya elverişli bir yerde olduğu için, çok erken tarihlerde yerleşmeye açılmıştır. Ankara'nın yüzey şekillerinde, yükseltileri 1000 m-1200 m arasında değişen ve vadilerle derin bir biçimde yarılmış yaylalar ile üstlerindeki birkaç yüz metre yükseklikte sırtlar ve tepeler ağır basar. Bent deresinin dar vadisi, günümüzde Ankara kalesinin bulunduğu tepeyi, yaylanın ovaya egemen dik kenarından ayırarak, korunmaya elverişli bir yer hazırlamış, Hititler, Frigyalılar ve Galatlar döneminde hep aynı yerde olan kent, Selçuklular ve Osmanlılar döneminde de yerini değiştirmemiştir. Geçmiş dönemlerde

hep bir kale kenti rolü oynayan Ankara'nın günümüzdeki görünümünde de, ova zemininde yükselen kale hemen dikkati çeker. Kentin adı, eski dönemlerden günümüze kadar çok az değişiklik geçirmiştir. Hititler döneminde kentin hangi adla kurulduğu bilinmemektedir (Hititlerin Ankuva adlı kentinin yerinde kurulduğu ileri sürülmüşse de, bu konudaki bulgular yeterli değildir) Buna karşılık Frigyalılar döneminde adının Ankyra olduğu bilinmektedir. Bu adın "gemi çapası" anlamına gelen "anker" den türediği, Frigya kralı Midas'ın bir gemi çapası bulduğu yerde kenti kurarak bu adı verdiği ileri sürülmektedir. Ama bazı tarihçilerde kenti Galatların kurduğunu ve Mısırlılarla yaptıkları savaşta, ellerine geçirdikleri Mısır gemilerinin çapalarını zafer ganimeti olarak yanlarına aldıklarını, bundan esinlenerek kentlerine de Ankyra adını verdiklerini ileri sürmektedirler. Romalılar döneminde gemi çapası Ankara kentinin arması olarak kullanılmış ve sikkelerin, madalyaların üstüne çapa simgesi basılmıştır. Daha yakın dönemlere ilişkin bazı Türk-İslam kaynaklarıdaysa kentin adının Engürü olduğu, bunun da farsça engür (üzüm) sözcüğünden geldiği belirtilmektedir. Ankara kalesinin halka "angarya"yla yaptırılmasından kente Angara adının verildiğini ileri sürenler de vardır. Günümüzdeki Ankara adı, çok eski dönemlerden bu yana kullanılan çeşitli adların, az çok değişikliğe uğramış biçimidir.